

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/44/2019
Identifikačné číslo spisu: 1301899878
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1301899878.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne J. N., bývajúcej v D., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kadnárova č. 83, proti žalovanej N. T., bývajúcej v D., zastúpenej advokátkou JUDr. Margitou Kováčovou, so sídlom v Bratislave, Košická č. 6, o odstránenie stavby, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 14 C 118/2001, o dovolaniach žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 70/2015, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 72/2015 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 73/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 70/2015 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 72/2015 o d m i e t a .

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 73/2015 o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 24. septembra 2014 č. k. 14 C 118/2001-1181 opravil výrokovú časť uznesenia súdu prvej inštancie z 21. decembra 2011 č. k. 14 C 118/2001-897 vo výške sumy súdneho poplatku tak, že táto má správne znietť „súdny poplatok v sume 26,56 eur“. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tak, že vzhľadom na skutočnosť, že uznesením zo 6. marca 2009 č. k. 14 C 118/2001-331 zastavil konanie o vzájomnom návrhu žalovanej uplatnenom proti žalobkyni iba v časti, súd mal vrátiť žalovanej časť zaplateného súdneho poplatku zodpovedajúci tomuto uplatňovanému nároku vo vzájomnom návrhu vo výške 33,19 eur a krátenej o 6,63 eur v správnej výške 26,56 eur. Opravu vykonal súd prvej inštancie podľa § 164 a § 167 ods. 2 O.s.p.

2. Okresný súd rozsudkom zo 7. októbra 2014 č. k. 14 C 118/2001-1270 uložil žalovanej povinnosť odstrániť stavbu - oplotenie z pozemku na parc. č. 7036/1 záhrady, zapísanej na LV č. XXXX, nachádzajúcej sa v k. ú. C., okres D., ktorý je vo vlastníctve žalobkyne, a to v časti označenej vo vytyčovacom náčrte tvoriaceho prílohu č. 2 Znaleckého posudku č. 1/2010, vyhotoveného Ing. Ivanom Ištvánffym, od bodu 3 vzdialenosť od hranice pozemku 42 cm, cez bod 2 vzdialenosť od hranice pozemku 30 cm, cez bod 1 vzdialenosť od hranice pozemku 15 cm k bodu 121-564, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vzájomný návrh žalovanej o určenie, že hranica medzi pozemkami žalobkyne parc. č. 7036/3, parc. č. 7036/1 s pozemkom žalovanej parc. č. 7032/1 prebieha v zmysle vytyčovacieho náčrtu Ing. Petra Bajzu z 27. októbra 1996 a geometrického plánu číslo 34556524-176/96 Ing. Petra Bajzu z 12. novembra 1996 zamietol. Vzájomný návrh žalovanej o uložení povinnosti žalobkyni umožniť renováciu ich oporného múru zo svojho pozemku parc. č. 7036/3 alebo z parc. č. 7036/1 takisto zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu v sume 114,92 eur na účet Okresného súdu Bratislava III do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu v sume 114,92 eur na účet súdu prvej inštancie do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Určil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.
3. Okresný súd uznesením zo 4. marca 2015 č. k. 14 C 118/2001-1343 nevyhovel návrhu žalovanej na vydanie opravného uznesenia v rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. októbra 2014 č. k. 14 C 118/2001-1270.
4. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 6. júna 2017 č. k. 11 Co 70/2015-1565 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd poukázal na správne dôvody súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil.
5. Odvolací súd uznesením zo 6. júna 2017 č. k. 11 Co 72/2015-1569 na odvolanie žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo 4. marca 2015 č. k. 14 C 118/2001-1343 po preskúmaní veci konštatoval, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť, pretože súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a preto len poukázal na správne dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil.
6. Odvolací súd uznesením zo 6. júna 2017 č. k. 11 Co 73/2015-1571 na odvolanie žalovanej preskúmal vec a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie z 24. septembra 2014 č. k. 14 C 118/2001-1181 je takisto správne. V odvolaní neboli podľa odvolacieho súdu uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu opravného uznesenia, pričom odvolací súd konštatoval, že samotné odvolanie sa netýkalo dôvodov uvedených v opravnom uznesení, keď žalovaná v ňom opätovne opakovala dôvody odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej.
7. Proti rozhodnutiam odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že odvolací súd s a nevysporiadal s jej námietkami uvádzanými v priebehu konania a zároveň nesprávne vyhodnotil dôkazy. Dokazovanie bolo v konaní podľa jej tvrdenia vykonané nedostatočne a teda nebola dodržaná zásada rovnosti strán. V zmysle uvedeného preto žiadala, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.
8. Žalobkyňa navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.
9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej boli napadnuté rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.
10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.
11. K dovolaniu žalovanej proti rozsudku krajského súdu zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 70/2015 :
12. Dovolatelka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí,

ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k procesnej vade, ktorú namietala dovolateľka. Mal pritom na zreteli, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami [viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03].

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zreteľne vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Dovolací súd pripomína, že aj podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu (R 24/2017) nesprávne právne posúdenie, na ktorom spočíva dovolaním napadnutý rozsudok, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

16. Dovolateľka porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej námietkami uvádzanými v priebehu konania, nesprávne vyhodnotil dôkazy a dokazovanie bolo podľa jej tvrdenia vykonané nedostatočne a tým nebola dodržaná zásada rovnosti strán.

17. K námietke dovolateľky, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa

podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

18. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. V súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, čoho a z akých dôvodov sa žalobkyňa domáhala, čo navrhovala žalovaná, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil a vysvetlil z čoho jednoznačne vyplynulo vydanie uvedeného rozhodnutia. Obsah spisu preto nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

19. Pokiaľ ide o porušenie práva na spravodlivý súdny proces, spočívajúce v žalovanej namietanom procese dokazovania, tak k tejto námietke dovolateľky najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že uvádzané námietky neboli dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania), porovnaj judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

20. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej podané z dôvodu procesnej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP nie je v tejto časti procesne prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. K dovolaniam proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2017 sp. zn. 11 Co 72/2015, 11 Co 73/2015 dovolací súd uvádza nasledovné:

22. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

23. Pod pojmom „vec sama“ sa rozumie vec, ktorá je predmetom konania, pre ktorú sa spor (konanie) vedie. V konaní, v ktorom ide o rozhodnutie sporu o právo medzi stranami, ktoré stoja proti sebe v postavení žalobcu a žalovaného, sa za vec samu považuje nárok uplatnený žalobou, o ktorom má byť v príslušnom konaní vecne rozhodnuté. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. O konečné rozhodnutie súdu v zmysle ustanovenia § 420 CSP ide v situácii, keď odvolací súd nemôže vo veci rozhodnúť

meritórne, pretože sú tu také prekážky, pre ktoré nemohol žalobu prejednať, konanie končí procesným rozhodnutím bez toho, aby sa vec sama vecne prejedнала (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 45/2017, 8 Cdo 71/2017).

24. V danom prípade žalovaná uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP a napadla ním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým sa nevyhovelo návrhu na vydanie opravného rozhodnutia v rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. októbra 2014 č. k. 14 C 118/2001-1270 a zároveň, ktorým krajský súd potvrdil vydané opravné uznesenie, ktorým súd prvej inštancie opravil výrokovú časť uznesenia okresného súdu z 21. decembra 2011 č. k. 14 C 118/2001-897 vo výške sumy súdneho poplatku. Uvedené rozhodnutia však nie sú v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutiami vo veci samej, ani rozhodnutiami, ktorým sa konanie končí, preto prípustnosť dovolaní žalovanej z § 420 písm. f/ CSP nemožno vyvodzovať.

25. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolania v tejto časti smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým podľa § 420 CSP nie sú prípustné, a preto ich odmietol (§ 447 písm. c/ CSP) bez toho, aby sa zaoberal ich vecnou dôvodnosťou.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.